

Міністерство освіти і науки України
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку

**ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ПРОЦЕДУРИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ТА
ПРОВЕДЕННЯ ЗАХИСТУ ДИСЕРТАЦІЇ
НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЮ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ**

**Рекомендацій
для здобувачів наукових ступенів**

Одеса – 2021

Основні положення та процедури щодо підготовки та проведення захисту дисертації на здобуття ступеню доктора філософії: рекомендації для здобувачів наукових ступенів / В.М. Орлов, О.А. Князева, Г.А. Отливанська. Одеса: ДУІТЗ, 2021. 38 с.

Наведено порядок проходження документів та процедур для захисту дисертацій у Разових спеціалізованих вчених радах на здобуття ступеню доктора філософії. Надано форми та зразки необхідних документів, правила оформлення результатів дисертаційного дослідження, інша нормативна документація.

Рекомендується для аспірантів та здобувачів наукових ступенів.

Схвалено та рекомендовано до друку на засіданні кафедри економіки підприємства та корпоративного управління ДУІТЗ (протокол № 7 від 23 лютого 2021 р.).

**ЗАТВЕРДЖЕНО методичною радою ДУІТЗ
(протокол № 1 від 11.03.2021 р.).**

Зміст

Вступ.....	4
Основні поняття.....	5
Основні вимоги до здобувача та дисертаційної роботи, яка може бути допущена до захисту.....	6
ЕТАП 1. Процедура розгляду дисертацій на кафедрі.....	10
ЕТАП 2. Проведення попередньої експертизи дисертації (фахового семінару).....	12
ЕТАП 3. Процедура формування разової спеціалізованої вченої ради.....	14
ЕТАП 4. Процедура підготовки до захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді.....	16
ЕТАП 5. Процедура захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді.....	18
Додатки	22
Перелік нормативно-правових актів.....	37

ВСТУП

В період формування інформаційної економіки та суспільства інтелект та знання виходять на перше місце. Суттєво підвищується рівень кваліфікації та професіоналізму працівників, і, як слідство, рівень необхідної освіти.

Вищими рівнями кваліфікації є наукові ступені доктора філософії та доктора наук. Доктор філософії – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою вищого навчального закладу або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у Спеціалізованій вченій раді.

У наступних рекомендаціях узагальнено етапи проходження документів та процедур для захисту дисертації у Спеціалізованій вченій раді, надано форми та зразки необхідних документів, рекомендації щодо оформлення дисертації та супровідних документів, інша нормативна документація.

Рецензент - доктор технічних наук, професор, декан факультету Кібербезпеки, комп'ютерних і радіо технологій, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки **Васіліу Євген Вікторович**

Авторський колектив:

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства та корпоративного управління ДУІТЗ

Орлов Василь Миколайович;

доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки підприємства та корпоративного управління ДУІТЗ

Князева Олена Альбертівна;

доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства та корпоративного управління ДУІТЗ

Отливанська Галина Артурівна.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ

Основні поняття та терміни, що вживаються в процесі захисту:

1) атестаційна справа здобувача – справа, яка формується з документів, пов'язаних з атестацією здобувача, згідно із встановленим переліком;

2) атестація здобувача – комплекс послідовних експертних дій щодо оцінки наукового рівня дисертації та наукових публікацій здобувача, встановлення рівня набуття здобувачем теоретичних знань, умінь, навичок та відповідних компетентностей з метою державного визнання рівня наукової кваліфікації здобувача шляхом присудження йому наукового ступеня. Атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою, утвореною закладом вищої освіти чи науковою установою, на підставі публічного захисту дисертації.;

3) голова спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти (наукової установи) (далі – голова ради) – штатний науково-педагогічний (науковий) працівник закладу вищої освіти (наукової установи), де утворюється рада, який має науковий ступінь доктора наук;

4) здобувач ступеня доктора філософії (далі – здобувач) – особа, яка навчається у закладі вищої освіти (науковій установі) на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань та/або спеціальності;

5) опонент – особа, яка не є штатним працівником закладу вищої освіти (наукової установи), де утворюється рада, та має науковий ступінь і є компетентним вченим з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача. Компетентність вченого підтверджується присудженням йому науковим ступенем з відповідної галузі знань (науки) та/або спеціальності або присвоєним йому вченим званням за відповідною кафедрою (спеціальністю) та/або науковими публікаціями з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача;

6) спеціалізована вчена рада закладу вищої освіти (наукової установи) (далі – рада) – спеціалізована вчена рада, яка утворюється МОН з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації особи, яка здобуває ступінь доктора філософії, з метою присудження їй зазначеного ступеня;

7) рецензент – особа, яка є штатним працівником закладу вищої освіти (наукової установи), де утворюється рада, та має науковий ступінь і є компетентним вченим з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача;

8) близькі особи – відповідно до значень, наведених у Законі України «Про запобігання корупції».

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЗДОБУВАЧА ТА ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ, ЯКА МОЖЕ БУТИ ДОПУЩЕНА ДО ЗАХИСТУ

Вимоги до рівня наукової кваліфікації здобувача

Ступінь доктора філософії здобувається на основі ступеня **магістра (спеціаліста)**. Документом, який засвідчує присудження ступеня доктора філософії, є диплом доктора філософії державного зразка, що **видається закладом вищої освіти** (науковою установою) після затвердження атестаційною колегією МОН рішення ради.

Ступінь доктора філософії присуджується радою в результаті успішного виконання здобувачем відповідної **освітньо-наукової програми (ОПП)** та за результатами **публічного захисту** наукових досягнень у формі **дисертації**. Здобуття ступеня доктора філософії передбачає **набуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей** (відповідно до ОПП), достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Вимоги до дисертації здобувача

Здобувач повинен **підготувати дисертацію, опублікувати основні наукові результати** у наукових публікаціях, **набути** теоретичні знання, уміння, навички та відповідні компетентності.

Дисертація подається у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису, виконується здобувачем особисто, повинна містити наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та/або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчити про особистий внесок здобувача в науку та характеризуватися єдністю змісту.

Оформлення дисертації відбувається відповідно до чинних на час захисту вимог.

Основні наукові результати дисертації повинні бути висвітлені не менше ніж у **трьох наукових публікаціях**, які розкривають основний зміст дисертації. До таких наукових публікацій зараховуються:

не менше **однієї** статті у періодичних наукових виданнях **інших держав**, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача;

статті у наукових виданнях, включених до переліку **наукових фахових видань України** (замість однієї статті може бути зараховано монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві). *Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого — третього квартилів (Q 1 — Q 3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох публікацій, які зараховуються відповідно до абзацу першого цього пункту.*

За темою дисертації **не зараховуються** наукові публікації, в яких повторюються наукові результати, опубліковані раніше в інших наукових публікаціях, що вже зараховані за темою дисертації.

Якщо в дисертації використано ідеї або розробки, що належать співавторам, разом з якими здобувач має спільні наукові публікації та документи про проведення дисертаційних досліджень, здобувач повинен відзначити такий факт у дисертації з обов'язковим зазначенням **особистого внеску** в такі публікації та документи.

Виявлення радою **порушення академічної доброчесності** (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації) в дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, є підставою для **відмови** у присудженні ступеня доктора філософії **без права її повторного захисту**.

Виявлення, зокрема академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації **у захищеній дисертації** є підставою для **скасування** рішення спеціалізованої вченої ради про присудження освітньо-наукового ступеня доктора філософії та видачу відповідного диплома.

Якщо у захищеній дисертації виявлено академічний плагіат, фабрикації чи фальсифікації **науковий керівник позбавляється** права участі у підготовці та атестації здобувачів вищої освіти доктора філософії **строком на два роки, голова та члени разової спеціалізованої вченої ради позбавляються** права брати участь в атестації здобувачів вищої освіти доктора філософії **строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється** права створювати спеціалізовану вчену раду за відповідною спеціальністю **строком на один рік**.

Структура роботи

Дисертація повинна мати такі основні **структурні елементи**:

- титульний аркуш;
- анотація;
- зміст;
- перелік умовних позначень (за необхідності);
- вступ;
- основна частина;
- список використаних джерел;
- додатки.

Кожен з цих елементів, а також розділи основної частини та додатки мають починатися з нової сторінки.

Титульна сторінка. Здобувач засвідчує власним підписом на титульній сторінці дисертації, що подані до захисту наукові досягнення є його власним напрацюванням і всі запозичені ідеї, наукові результати, цитати супроводжуються належними посиланнями на їх авторів та джерела опублікування.

Анотація наводяться державною та англійською мовою обсягом 02,-0,3 друкованих аркуша кожна. Містить: вид дисертації та науковий ступінь, на який претендує здобувач; спеціальність (шифр і назва); найменування вищого навчального закладу або найменування наукової установи, у якому (якій) здійснювалася підготовка; найменування наукової установи або найменування вищого навчального закладу, у спеціалізованій вченій раді якої (якого) відбудеться захист; місто, рік; опис основних результатів; ключові слова.

Список опублікованих праць за темою дисертації повинен містити повний перелік праць здобувача, які розкривають основний зміст дисертації. Ці праці розподіляються за рубриками:

- статті у періодичних наукових виданнях іноземних держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або ЄС;
- статті у наукових фахових виданнях України (із визначенням наукометричних баз);
- статті у інших наукових періодичні видання України та інших держав;
- публікації за матеріалами наукових конференцій;
- інші праці (патенти, авторські свідоцтва тощо).

Зміст повинен містити назви всіх структурних елементів, заголовки та підзаголовки (за їх наявності) із зазначенням нумерації та номери їх початкових сторінок.

У вступі наводяться основні положення щодо наукової новизни, практичної значущості роботи, інша інформація за такою послідовністю:

- актуальність та обґрунтування вибору теми дослідження (висвітлюється зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями у відповідній галузі знань шляхом критичного аналізу з визначенням сутності наукової проблеми або завдання);
- мета і завдання дослідження відповідно до предмета та об'єкта дослідження;
- методи дослідження (перераховуються використані наукові методи дослідження та змістовно відзначається, що саме досліджувалось кожним методом; обґрунтовується вибір методів, що забезпечують достовірність отриманих результатів та висновків);
- наукова новизна отриманих результатів (аргументовано, коротко та чітко представляються основні наукові положення, які виносяться на захист, із зазначенням відмінності одержаних результатів від відомих раніше);

- особистий внесок здобувача (якщо у дисертації використано ідеї або розробки, що належать співавторам, разом з якими здобувачем опубліковано наукові праці, обов'язково зазначається конкретний особистий внесок здобувача в такі праці або розробки; здобувач має також додати посилання на дисертації співавторів, у яких було використано результати спільних робіт);
- апробація матеріалів дисертації (зазначаються назви конференції, конгресу, симпозіуму, семінару, школи, місце та дата проведення);
- структура та обсяг дисертації (анонсується структура дисертації, зазначається її загальний обсяг).

За наявності у вступі можуть також вказуватися:

- зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами - вказується, в рамках яких програм, тематичних планів, наукових тематик і грантів виконувалося дисертаційне дослідження, із зазначенням номерів державної реєстрації науково-дослідних робіт і найменуванням організації;
- практичне значення отриманих результатів - надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх практичного використання.

Розділи дисертації, в яких має бути вичерпно і повно викладено зміст власних досліджень здобувача наукового ступеня, зроблено посилання на всі наукові праці здобувача, наведені в анотації.

Висновки містять найбільш важливі наукові та практичні результати дисертації, вказуються наукові проблеми, для розв'язання яких можуть бути застосовані результати дослідження, а також можливі напрями продовження досліджень за тематикою дисертації.

Перелік використаних джерел, який оформлюється відповідно до чинних вимог.

Додатки, які можуть бути надані у вигляді окремої частини.

ЕТАП 1

ПРОЦЕДУРА РОЗГЛЯДУ ДИСЕРТАЦІЙ НА КАФЕДРІ

Усі аспіранти, які закінчують навчання, повинні зробити доповідь щодо результатів дисертаційного дослідження на засіданні кафедри (міжкафедральному семінарі).

Проведенню цієї процедури передуює оформлення *науковим керівником висновку* з оцінкою його роботи аспіранта в процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану¹ (Додаток А).

Відділ аспірантури готує *академічну довідку* про виконання освітньо-наукової програми відповідно до спеціальності (Додаток Б).

Для проведення засідання кафедри завідувач кафедри, де проводилася підготовка аспіранта, призначає 2–3 рецензентів з числа співробітників кафедри – фахівців із наукового напрямку поданої роботи. Призначення кафедральних рецензентів не потребує документального засвідчення у протоколі засідання кафедри. У разі потреби до рецензування дисертаційної роботи можуть залучатися спеціалісти інших кафедр та наукових установ. Кожний із рецензентів після ознайомлення з роботою готує письмовий відгук, в якому коротко аналізує зміст дисертації та дає аргументовані відповіді на такі питання:

- актуальність теми дослідження та її зв'язок з планами роботи кафедри, наукового чи навчального закладу;
- особистий внесок автора в отриманні наукових результатів, представлених в роботі;
- ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій;
- ступінь новизни результатів дисертаційного дослідження;
- висновок про повноту опублікування основних положень дисертації;
- наукове та практичне значення отриманих результатів та рекомендації щодо їх використання;
- оцінка структури дисертації, мови та стилю викладення;
- відповідність дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту;
- відповідність дисертації чинним вимогам.

У відгуку рецензент надає також критичні зауваження до дисертації та в обов'язковому порядку висловлює свою думку стосовно того, рекомендувати чи

¹ Якщо науковий керівник відмовляється підготувати висновок, здобувач звертається з письмовою заявою до вченої ради закладу вищої освіти (наукової установи) про надання висновку структурного підрозділу, де здійснювалася підготовка здобувача. Вчена рада доручає відповідному структурному підрозділу розглянути таку заяву та протягом місяця з дня надходження заяви проводить засідання, яке вважається правоможним, якщо в ньому взяли участь не менш як дві третини складу відповідного структурного підрозділу. На засіданні заслуховується наукова доповідь здобувача і шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів присутніх приймається рішення про надання/відмову в наданні такого висновку. У такому разі висновок підписує керівник відповідного структурного підрозділу. Якщо науковий керівник є керівником структурного підрозділу, де здійснювалася підготовка здобувача, висновок структурного підрозділу підписує заступник керівника такого підрозділу.

не рекомендувати дисертаційну роботу для подальшого захисту. Письмові відгуки рецензентів мають бути надані здобувачеві для ознайомлення.

Якщо керівником дисертаційної роботи є завідувач кафедри, то головуєчим на засіданні повинен бути один із членів кафедри або запрошений фахівець (доктор наук за фахом).

На засіданні кафедри заслуховуються доповідь здобувача та його відповіді на питання від учасників обговорення (за наявністю). З характеристикою наукової зрілості здобувача виступає його науковий керівник. Після цього надається слово рецензентам. Брати участь у дискусії мають право усі присутні на засіданні співробітники кафедри (кафедр) та запрошені на засідання фахівці з інших кафедр або установ.

В результаті засідання кафедри аспіранту надається письмовий витяг з протоколу цього засідання (Додаток В).

На засіданні кафедри вводиться пропозиція щодо складу Разової спеціалізованої вченої ради (з числа штатних працівників). Пропонуються кандидатури голови (доктора наук) та двох рецензентів (один з яких може бути кандидатом наук).

Вчені, який пропонується до складу ради, повинен мати не менше **трьох** наукових публікацій, опублікованих **за останні п'ять років**, за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію здобувача, з яких не менше **однієї** публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних **Scopus та/або Web of Science Core Collection**. До таких публікацій зараховуються монографії, розділи монографій, статті у періодичних наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, затвердженого МОН, або у періодичних наукових виданнях інших держав.

Рецензентом не може бути призначено близьких осіб здобувача, його наукового керівника та співавтора будь-якої наукової публікації здобувача. Близькі особи керівника закладу вищої освіти (наукової установи) з метою захисту дисертації звертаються до іншого закладу вищої освіти (наукової установи) для утворення ради.

Один вчений може бути головою (членом) **не більше восьми** рад протягом **календарного року**.

ЕТАП 2
ПРОВЕДЕННЯ ПОПЕРЕДНЬОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ДИСЕРТАЦІЇ
(ФАХОВОГО СЕМІНАРУ)

Після отриманням аспіратом висновку наукового керівника, витягу з протоколу засідання кафедри та академічної довідки, аспірант **звертається з письмовою заявою** на ім'я голови Вченої ради закладу вищої освіти (наукової установи) щодо проведення **попередньої експертизи дисертації** та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Зразок заяви

Голові вченої ради ЗВО
проф. П.І.Б.
аспіранта каф. _____
П.І.Б.

ЗАЯВА

Прошу надати згоду на проведення на кафедрі _____ попередньої експертизи дисертації П.І.Б. на тему: «_____», що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю _____.

Додатки:

висновок наукового керівника П.І.Б.;
академічна довідка про виконання відповідної освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за освітньо-науковою програмою _____;
витяг з протоколу засідання кафедри.

«__» _____ 20__ р.

П.І.Б.

Для підготовки такого висновку Вчена рада закладу вищої освіти (наукової установи) призначає двох рецензентів, кандидатури яких було запропоновано на засіданні кафедри (або інших, за рішенням вченої ради), та визначає структурний підрозділ, де проводитиметься попередня експертиза дисертації. Аспіранту надається відповідний **витяг з протоколу** засідання Вченої ради.

До такого структурного підрозділу здобувач подає дисертацію, висновок наукового керівника, виписку з протоколу засідання кафедри та академічну довідку про виконання відповідної освітньо-наукової програми. Зазначимо, що таким структурним підрозділом може бути кафедра, на якій він проходив підготовку та отримав висновок.

Попередня експертиза дисертації проводиться протягом **двох місяців** з дня подання письмової заяви аспіранта щодо проведення такої експертизи.

Керівник структурного підрозділу, де проводиться попередня експертиза дисертації, за участю рецензентів, **призначає дату, організовує та проводить** фаховий семінар для апробації дисертації.

В ході розгляду дисертації рецензенти, разом із особою, що забезпечує діяльність спеціалізованих вчених рад, проводять аналіз матеріалів дисертації щодо наявності **академічного плагіату** за допомогою ресурсів, які рекомендовано МОН або відповідно до Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях та кваліфікаційних роботах працівників і здобувачів вищої освіти. Результати перевірки оформлюються у вигляді відповідної довідки (Додаток Г).

На семінарі заслуховується висновок про перевірку на плагіат, проводиться наукова дискусія щодо результатів дисертаційного дослідження та вносяться кандидатури офіційних опонентів, які повинні відповідати вимогам, які висуваються до членів ради (вимоги наведені вище). Приклад **висновку фахового семінару** наведено в Додатку Д.

Рецензенти, розглянувши дисертацію та наукові публікації, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, а також за результатами фахового семінару, готують **висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації**, який видається здобувачі та надалі оприлюднюється на офіційному сайті закладу (Додаток Е).

У разі відмови (у письмовій формі) закладу вищої освіти (наукової установи) провести попередню експертизу та підготувати зазначений висновок, здобувач має право звернутися до МОН для визначення подальшої процедури захисту дисертації.

ЕТАП 3

ПРОЦЕДУРА ФОРМУВАННЯ РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

Після оформлення усіх необхідних документів, заклад вищої освіти (наукова установа), в якому здобувач виконав освітньо-наукову програму, подає МОН **клопотання про утворення ради**.

Таке клопотання заклад вищої освіти (наукова установа) може подавати також щодо дисертації здобувача, який виконав освітньо-наукову програму в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) та надав до ЗВО усі необхідні документи. В цьому випадку ЗВО може призначати додатковий семінар для оцінки наукової новизни, теоретичного та практичного значення результатів дисертації, який оформлюється як витяг з протоколу засідання структурного підрозділу, на базі якого буде проводитиметься формування разової спеціалізованої вченої ради (аналогічно додатку В).

Рада утворюється у складі **голови** та членів ради - **двох рецензентів і двох опонентів**, особи яких визначаються на попередніх етапах проходження процедури. У складі ради **не менше трьох** вчених повинні мати ступінь **доктора наук** (голова ради, один з рецензентів, один з опонентів). Вчений може бути включений до складу ради не раніше ніж **через п'ять років** після здобуття ступеня доктора філософії (кандидата наук).

Голова ради забезпечує дотримання вимог законодавства під час функціонування ради. Головою ради **не може** бути призначено:

- наукового керівника здобувача;
- керівника (заступника керівника) закладу вищої освіти (наукової установи), в якій утворюється рада;
- співавтора наукових публікацій здобувача;
- рецензента монографії здобувача;
- близьких осіб здобувача.

Опоненти не можуть бути співробітниками одного закладу вищої освіти (наукової установи). Опонентами **можуть бути** іноземні вчені з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача.

Вчений, який пропонується до складу ради, повинен мати не менше трьох наукових публікацій, опублікованих за останні п'ять років, за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію здобувача, з яких не менше однієї публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection. До таких публікацій зараховуються монографії, розділи монографій, статті у періодичних наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, затвердженого МОН, або у періодичних наукових виданнях інших держав.

Один вчений може бути головою (членом) не більше **восьми** рад протягом календарного року. Голова та члени ради **мають рівні права** під час захисту дисертації здобувачем.

Для утворення ради ЗВО (наукова установа) **подає МОН:**

- клопотання про утворення ради з відповідним обґрунтуванням та інформуванням про наявність належних умов для функціонування ради (додаток Ж);

- персональний склад ради із зазначенням прізвища, імені, по батькові, місця основної роботи та наукових публікацій (у вигляді таблиці Excel, зразок та зміст якої затверджено МОН);

- копії дипломів про наукові ступені, атестатів про вчене звання голови та членів ради (у вигляді файлів .pdf, jpg або інших).

Якщо підготовка здобувача здійснювалася відповідно до угоди між вітчизняним та іноземним закладами вищої освіти (науковими установами), рада може утворюватися на базі одного із зазначених суб'єктів підготовки. У разі коли рада утворюється на базі закладу вищої освіти (наукової установи) України, утворення такої ради здійснюється відповідно до цього Порядку. Працівник іноземного закладу вищої освіти, що був стороною зазначеної угоди, може бути рецензентом щодо дисертації здобувача. На базі іноземного закладу вищої освіти (наукової установи) рада утворюється відповідно до законодавства іноземної держави.

МОН **протягом місяця** з дати надходження клопотання приймає рішення про утворення ради, про що видається відповідний наказ. Наказ опубліковується на офіційному сайті МОН в розділі Атестація кадрів вищої кваліфікації.

Наявність наказу надає право аспіранту надавати усі необхідні документи до Ради для подальшого захисту дисертації.

ЕТАП 4

ПРОЦЕДУРА ПІДГОТОВКИ ДО ЗАХИСТУ ДИСЕРТАЦІЇ У РАЗОВІЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНІЙ ВЧЕНІЙ РАДІ

Процедура підготов до захисту наведена на рис. 1 і полягає у таких основних етапах:

1. **Подання здобувачем документів** до спеціалізованої вченої ради. Голова ради візує заяву та ставить дату прийняття документів. Документи, як правило, зберігаються у особи, що забезпечує діяльність спеціалізованих вчених рад.

2. **Розміщення** усієї необхідної інформація про прийняття дисертації до розгляду **на сайті ЗВО**.

3. Надсилання до МОН **повідомлення** про прийняття дисертації до розгляду (довгий та короткий варіанти, додаток 3). Дата, що міститься у довгому варіанті повідомлення, є **орієнтовною**.

4. **Надання офіційним опонентам** усіх необхідних матеріалів (дисертація, копії опублікованих праці, витяги з протоколів тощо) для підготовки йми висновків.

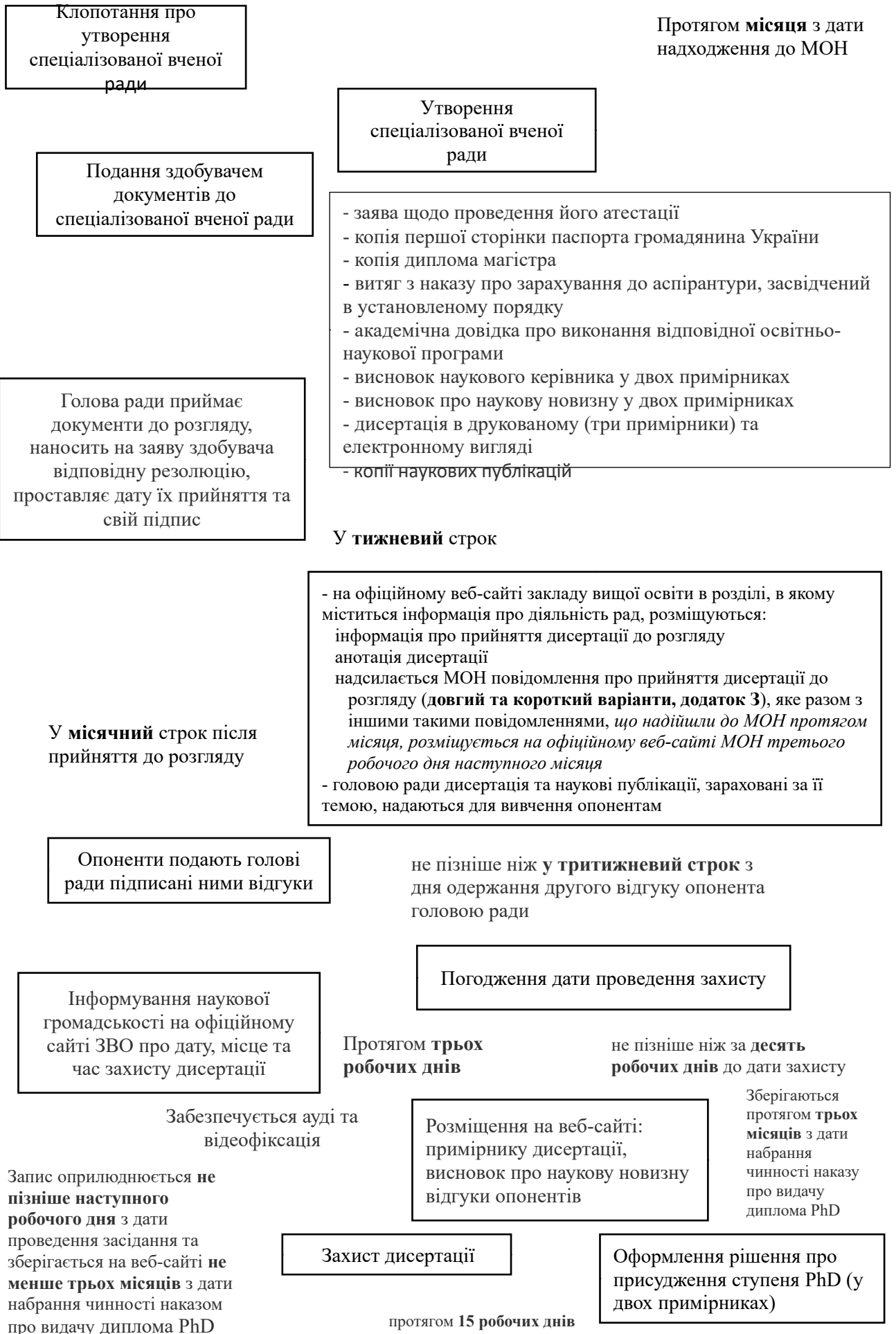
5. У місячний строк після прийняття документів до розгляду опоненти подають голові ради **підписані ними відгуки**. У відгуку опонента визначається ступінь актуальності обраної теми, обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна, повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності. Висновок оформлюється о **двох** примірниках із гербовою печаткою ЗВО за місцем **основної роботи** опонента.

6. Після надходження до ради відгуків опонентів члени ради у **робочому порядку** погоджують дату проведення захисту дисертації, яка призначається не пізніше ніж у тритижневий строк з дня одержання другого відгуку опонента головою ради. Ця дата **може відрізнятись** від дати, яка міститься у довгому варіанті повідомлення. Протягом трьох робочих днів після погодження дати проведення захисту дисертації наукова громадськість інформується про дату проведення захисту дисертації.

7. Не пізніше ніж за **десять робочих днів** до дати захисту на веб-сайті розміщується примірник дисертації, висновок про наукову новизну, відгуки опонентів.

8. **Підготовка** до публічного захисту дисертації:
– забезпечення умов для аудіофіксації та відео фіксації;
– отримання та реєстрація звернень (відгуків, рецензій) на дисертацію осіб, що надійшли до закладу вищої освіти (наукової установи) у письмовому вигляді чи електронною поштою;

– визначення потреби у засобах відеозв'язку в режимі реального часу (у випадку, якщо один з опонентів, який надав позитивний відгук, не може брати участь у засіданні очно), вирішення інших організаційних питань.

ЕТАП 5

ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ ДИСЕРТАЦІЇ У РАЗОВІЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНІЙ ВЧЕНІЙ РАДІ

Публічний захист дисертації проводиться на **засіданні ради**. Захист дисертації повинен мати характер **відкритої наукової дискусії**, в якій зобов'язані взяти участь голова та члени ради, а також за бажанням присутні на засіданні. Під час захисту відповідно до законодавства радою забезпечується аудіофіксація (запис фонограми) та відеофіксація.

Запис (звукозапис, відеозапис) такого засідання ради оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти (наукової установи) **не пізніше наступного робочого дня** з дати проведення засідання та зберігається на відповідному веб-сайті не менше трьох місяців з дати набрання чинності наказом закладу вищої освіти (наукової установи) про видачу здобувачеві диплома доктора філософії.

У ході засідання рада встановлює рівень набуття здобувачем теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, що дало йому можливість одержати нові науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати проведених ним досліджень та розв'язати конкретне наукове завдання у відповідній галузі знань, та оволодіння здобувачем методологією наукової та педагогічної діяльності.

Засідання ради вважається правоможним у разі участі у ньому та голосуванні **повного складу ради**. У разі потреби один з опонентів, який надав позитивний відгук, може брати участь у засіданні ради з використанням засобів відеозв'язку **в режимі реального часу**.

Засідання ради проводиться головою ради державною мовою за такою процедурою:

– голова ради **інформує** її членів згідно з даними реєстраційної картки присутності членів ради **про правоможність засідання**;

– голова ради інформує її членів про погоджену із здобувачем мову, якою він буде викладати основні положення дисертації та відповідати на запитання, та **доповідає про подані здобувачем документи, їх відповідність встановленим вимогам**;

– **здобувач викладає** основні положення дисертації та **відповідає** на запитання, подані в усній чи письмовій формі **усіма членами ради** та присутніми на засідання особами;

– **науковий керівник** озвучує свій висновок щодо основаних наукових результатів дисертації, теоретичних знань, вмінь та компетентностей, здобутих аспірантом під час навчання за відповідною освітньо-науковою програмою;

– відбуваються виступи опонентів, здобувач **відповідає на зауваження**, які містяться у відгуках опонентів та зверненнях інших осіб, що надійшли до закладу вищої освіти (наукової установи) у письмовому вигляді чи електронною поштою;

– відбувається обговорення результатів роботи **усіма членами ради** та присутніми на засідання особами;

– проводиться **таємне голосування** щодо присудження здобувачеві ступеня доктора філософії (у разі участі в засіданні одного з опонентів з використанням засобів відеозв'язку його голос зараховується за результатами відкритого голосування)²;

– голова ради оголошує **результати** голосування (рішення вважається позитивним, якщо за нього проголосували не менш як чотири члени ради);

– обговорюється **проект рішення** ради щодо присудження ступеня доктора філософії (додаток I);

– голова ради оголошує **рішення ради щодо присудження** здобувачеві ступеня доктора філософії з відповідної галузі знань та/або спеціальності.

У разі прийняття радою рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії усі виявлені радою протягом розгляду дисертації та висловлені під час її захисту недоліки, порушення та зауваження, що стали підставою для прийняття такого рішення, зазначаються у рішенні ради.

*Здобувачеві надається засвідчена в установленому порядку **копія зазначеного рішення** та повертаються подані ним документи, крім заяви, висновку наукового керівника (керівників) або відповідного структурного підрозділу, висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та одного примірника дисертації.*

У такому разі МОН надсилаються разом із супровідним листом засвідчені в установленому порядку копії рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії та стенограми (розшифрованої фонограми) засідання ради.

*Дисертація, за результатами захисту якої радою прийнято рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії, може **бути подана** до захисту повторно після доопрацювання не раніше ніж через **один рік** з дня прийняття такого рішення.*

В разі прийняття позитивного рішення усі документи, що стосуються розгляду дисертації та проведення її захисту в раді, формуються в **перший примірник** атестаційної справи здобувача, який зберігається у відповідному структурному підрозділі закладу вищої освіти (наукової установи) протягом **десяти років** з дати набрання чинності наказом закладу вищої освіти (наукової установи) про видачу диплома доктора філософії, а рішення ради щодо присудження ступеня доктора філософії та один примірник дисертації **підлягають постійному зберіганню.**

² Здобувач має право **зняти дисертацію із захисту** за письмовою заявою, поданою на засіданні ради до початку таємного голосування. У такому разі здобувачеві повертаються документи, які він подав до ради, крім заяви та одного примірника дисертації.

Другий примірник атестаційної справи здобувача, що **надсилається до МОН протягом місяця з дня захисту дисертації**, формується з таких документів:

- супровідного листа на бланку закладу;
- копії першої сторінки паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця, засвідченої в установленому порядку;
- рішення ради про присудження ступеня доктора філософії (Додаток І);
- висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (Додаток Е);
- відгуків опонентів;
- копії диплома магістра (спеціаліста), засвідченої в установленому порядку. У разі коли документ про вищу освіту видано іноземним закладом вищої освіти, додатково подається копія документа про визнання іноземного документа про вищу освіту, засвідчена в установленому порядку;
- копії свідоцтва про зміну імені (у разі потреби), засвідченої в установленому порядку;
- копії академічної довідки про виконання здобувачем освітньо-наукової програми, засвідченої в установленому порядку (додаток Б);
- копії документа про передачу друкованого примірника дисертації до Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського Національної академії наук та електронного примірника до Національного репозитарію академічних текстів або Державної наукової установи “Український інститут науково-технічної експертизи та інформації” (оформлює особа, що супроводжує діяльність рад);
- анотації дисертації державною мовою з наведенням наукових публікацій, зарахованих за темою дисертації;
- копії реєстраційної картки присутності членів ради, засвідченої в установленому порядку;
- стенограми (розшифрованої фонограми) засідання ради, підписаної головою ради та скріпленої печаткою закладу вищої освіти (наукової установи).

Обкладинка атестаційної справи здобувача, супровідний лист, рішення ради про присудження ступеня доктора філософії та реєстраційна картка присутності членів ради оформлюються за формою, затвердженою МОН.

Атестаційна справа здобувача, прийнята МОН до розгляду, не може бути знята з розгляду здобувачем чи відкликана радою, в якій здійснювався захист дисертації.

МОН **розглядає** документи атестаційної справи здобувача щодо дотримання радою процедури розгляду дисертації; проводить експертизу дисертації щодо актуальності обраної теми, обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизни, повноти викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, відсутності (наявності) порушення академічної доброчесності. На

підставі розгляду МОН готується узагальнений **висновок**, який подається на розгляд **атестаційної колегії МОН**.

Атестаційна колегія МОН розглядає узагальнений висновок та **затверджує рішення ради про присудження ступеня доктора філософії**. Відповідний Наказ МОН про затвердження рішення ради на підставі рішення атестаційної колегії МОН розміщується на офіційному веб-сайті МОН.

Строк розгляду МОН дисертації та атестаційної справи здобувача не повинен перевищувати **чотирьох місяців**.

Пропозиції і заяви фізичних та юридичних осіб щодо додаткової оцінки дисертації та атестаційної справи здобувача розглядаються МОН **до прийняття рішення**. За **особливих обставин**, які потребують більш тривалого строку для проведення експертизи дисертації, про **продовження** такого строку МОН інформує заклад вищої освіти (наукову установу), в якому утворена рада.

Вчена рада закладу вищої освіти (наукової установи) **після набрання чинності** наказом МОН про затвердження рішення ради про присудження ступеня доктора філософії приймає **рішення про видачу диплома** доктора філософії, яке затверджується **наказом** закладу вищої освіти (наукової установи) та **оприлюднюється** на офіційному веб-сайті такого закладу (установи).

Рішення ради про присудження ступеня доктора філософії набирає чинності з **дати набрання чинності наказом закладу вищої освіти** (наукової установи) про видачу диплома доктора філософії. **Диплом** доктора філософії видається здобувачеві у **порядку, встановленому закладом вищої освіти (науковою установою)**. Здобувачеві, підготовка якого здійснювалася відповідно до угоди між вітчизняним та іноземним закладами вищої освіти (науковими установами) та якому присуджено ступінь доктора філософії, видається два дипломи доктора філософії відповідно до законодавства держав - сторін угоди. Відшкодування витрат на виготовлення бланків диплома доктора філософії здійснюється відповідно до законодавства.

Скасування рішення ради та розгляд апеляцій здійснюються відповідно до чинного законодавства.

ДОДАТОК А
Приклад висновку наукового керівника

**Висновок наукового керівника
на дисертаційну роботу
П.І.Б.**

на тему: « _____ », що представляється на здобуття ступеня
доктора філософії за спеціальністю *шифр* Назва _____

Актуальність теми дослідження.

У дисертаційній роботі сформульоване актуальне наукове завдання, визначено мету та задачі дослідження,

Зв'язок роботи із основними Концепціями, Стратегіями, законодавчою базою, НДР кафедри тощо.

В цілому дисертаційна робота П.І.Б. є завершеним науковим дослідженням, яке спрямоване на вирішення актуального науково-прикладного завдання щодо.....

До основаних наукових результатів слід віднести:

Слід відзначити, що результати роботи знайшли застосування у практичній діяльності підприємств та у навчальному процесі

Всі наукові результати, викладені в дисертації, отримані автором особисто. Дослідницька робота проводилася з використання сучасного наукового апарату. Наукові положення й докази, що приводять у роботі, характеризуються внутрішньою єдністю, їх достовірність підтверджуються отриманими прикладними результатами.

П.І.Б. в процесі своєї наукової діяльності проявив себе як досвідчений науковець, здатний ставити та вирішувати складні науково-прикладні задачі шляхом теоретичного пізнання, наукового пошуку та емпіричних досліджень, спираючись на сучасні наукові дослідження та використовуючи сучасний науковий інструментарій.

В ході навчання за освітньо-науковою програмою підготовки доктора філософії за спеціальністю *шифр* Назва П.І.Б. набув усі необхідні теоретичні знання, вміння та компетентності, достатні для продукування нових ідей та розв'язання комплексних економічних завдань. Успішно виконав індивідуальний навчальний план та відмінно склав іспити та заліки з

Наукові результати, отримані в результаті проведеного дисертаційного дослідження, мають наукову новизну та практичне значення.

Вважаю, що дисертаційна робота П.І.Б. на тему: « _____ », що представляється на здобуття ступеня доктора філософії, являє собою вирішення важливої науково-прикладної задачі, має актуальність та практичну цінність, відповідає встановленим вимогам, а здобувач заслуговує присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю *шифр* Назва _____.

Науковий керівник

П.І.Б.

*Дата,
печатка установи*

Додаток Б
АКАДЕМІЧНА ДОВІДКА № ____
про виконання освітньо-наукової програми
Academical certificate about the completion of the Study and Research Program

**I. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО АСПІРАНТА (АД'ЮНКТА)/ЗДОБУВАЧА
GENERAL INFORMATION ABOUT A POSTGRADUATE**

Прізвище _____

Family name (s) _____

Ім'я та по батькові _____

Given name (s) _____

Дата народження/Date of birth _____

Громадянство /Nationality Україна / Ukraine

Зархований (а) до аспірантури/ад'юнкттури (прикріплений (а) до закладу вищої освіти)

повне найменування закладу вищої освіти (наукової установи)

Admitted to postgraduate study (affiliated to a higher education institution) at _____

full name of institution of higher education (scientific institution)

за галуззю знань _____

шифр та назва

by Field of study _____

code and name

за спеціальністю _____

код та назва

by Program Subject Area _____

code and name

наказ/order № ____ від/dated «__» _____ 20__

Форма навчання _____

денна/вечірня, заочна, прикріплення

Mode of study _____

full-time/evening, part-time education, affiliation

Термін навчання з/Period of education from «__» _____ 20__ по/to «__» _____ 20__

Інститут/факультет _____

назва

Institute/faculty _____

name

Кафедра _____

назва

Cathedra _____

name

Освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії зі спеціальності _____

назва

Study and Research Program training program for the doctor of philosophy in the specialty

name

Індивідуальний номер аспіранта (ад'юнкта)/здобувача в ЄДЕБО/

Postgraduate's ID in USEDE _____

II. ОСВІТНЯ СКЛАДОВА/EDUCATIONAL COMPONENT

Індивідуальний навчальний план затверджений вченою радою _____

назва факультету/інституту та (або) повне найменування закладу вищої освіти

Individual curriculum has been approved by the Academic Council _____

name of Institute/faculty and (or) full name of institution of higher education

Протокол/Protokol № _____ від/ dated «__» ____/____ 20__

Назва дисципліни (курсу)/ Course title	Кількість кредитів ЄКТС/ Quantity of ECTS credits	Форма контролю/ Form of control	Рік навчання/ Year of study	Оцінка за шкалою ЗВО/ Score on the IHE
1. Обов'язкові навчальні дисципліни/Obligatory educational courses				
1.1. Дисципліни загальної підготовки/Courses of general preparation				
1. Професійна та наукова іноземна мова (англійська) / Professional and scientific foreign language (English)	6	іспит / exam		
2. Науковий та філософський світогляд / Scientific and philosophical worldview	4	іспит / exam		
3. Наукова творчість / Scientific creativity	4	залік / credit		
4. Основи психології та педагогіки / Fundamentals of psychology and pedagogy	4	залік / credit		
∑ кредитів ЄКТС/of ECTS credits	18			
1.2. Дисципліни професійної підготовки/Courses of professional preparation				
1.				
2.				
∑ кредитів ЄКТС/of ECTS credits	12			
2. Дисципліни за вибором аспіранта (ад'юнкта)/здобувача/Courses at the choice of postgraduate				
1.				
2.				
∑ кредитів ЄКТС/of ECTS credits	10			
Загальна ∑ кредитів ЄКТС/ Total ∑ of ECTS credits	40			
Вид роботи/ Kind of work	Кількість годин/ Quantity of hours	Форма контролю/ Form of control	Рік навчання/ Year of study	Оцінка за шкалою ЗВО/ Score on the IHE
Педагогічна практика/Pedagogical practice				
1.				
Педагогічну практику не передбачено навчальним планом / Pedagogical practice is not				

provided by individual curriculum

III. НАУКОВА СКЛАДОВА/SCIENTIFIC COMPONENT

Індивідуальний план наукової роботи затверджений вченою радою _____
назва факультету/інституту та (або) повне найменування закладу вищої освіти (наукової установи)

Individual plan of scientific work has been approved by the Academic Council _____
name of Institute/faculty and (or) full name of institution of higher education (scientific institution)

Протокол/Protokol № _____ від/ dated «_» _____ / _____ 20____

Тема дисертації _____
назва

Title of dissertation _____
name

затверджена вченою радою (науково-технічною радою) _____
назва факультету/інституту та (або) повне найменування закладу вищої освіти (наукової установи)

has been approved by the Academic Council _____
name of Institute/faculty and (or) full name of institution of higher education (scientific institution)

Протокол/Protokol № _ від/ dated «_» _____ / _____ 20__

Звітування про виконання індивідуального плану наукової роботи/ Performance report of the Individual plan of scientific work

Рік навчання/ Year of study	Назва кафедри (відділу, лабораторії)/Name of the cathedra (department, laboratory)	Дата/Date

Кількість публікацій за темою дисертації/Number of publications on the topic of the dissertation:
всього/total _____

з них відповідають вимогам п. 11 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року № 167/

of them accord with the requirements of p. 11 of the Procedure for conducting an experiment on the awarding of the degree of Philosophy Doctor, approved by the Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 6, 2019, No. 167 _____

Гарант освітньо-наукової програми/Head of the Study and Research Program:

_____ доктор наук, професор,

прізвище, ім'я та по батькові, посада

_____ D.Sc.(.....), Professor,

Family name, Given name (s), position

Керівник закладу вищої освіти (наукової установи)/ Head of institution of higher education (scientific institution)

_____ підпис/signature

_____ ініціали та прізвище/initials and family name

_____ мп/seal

Додаток В

ВИСНОВОК

Про основні наукової та практичні результати дисертації П.І.Б. на тему:

**« _____ »,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
в галузі знань _____
за спеціальністю _____**

(витяг з протоколу № __ засідання кафедри _____ ДУІТЗ від «__» _____ 20__ р.)

ПРИСУТНІ:**ПОРЯДОК ДЕННИЙ:**

Розгляд результатів дисертації П.І.Б. на тему: « _____ », поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань _____ за спеціальністю _____.

До відома членів кафедри доведено, що за період навчання в аспірантурі аспірант П.І.Б. виконав освітньо-наукову програму відповідно до навчального плану, підготував дисертацію, опублікував основні наукові результати дисертації у наукових публікаціях, набув теоретичні знання, уміння, навички та відповідні компетентності. Додається академічна довідка.

СЛУХАЛИ:

Доповідь здобувача щодо результатів дисертаційної роботи.

Дисертаційне дослідження виконано на кафедрі _____ під керівництвом наукового керівника _____. Тема дисертаційного дослідження затверджена на засіданні Науково-технічної ради _____ (протокол № _ від «__» _____ 20__ р.).

Доповідач обґрунтував вибір теми дисертаційного дослідження, визначив мету, завдання, методологію, охарактеризував об'єкт та предмет дослідження, виклав основні наукові положення та висновки, що виносяться на захист, вказав науково-практичну значущість роботи.

Здобувач наголосив на актуальності розв'язання завдань, які увійшли до дисертаційної роботи (деталізовано за елементами наукової новизни).

ВИСТУПИЛИ: П.І.Б. виступаючих.

В ОБГОВОРЕННІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ:

Рецензенти, що були призначені, ті інші особи.

УХВАЛИЛИ:

1. Дисертація П.І.Б. на тему « _____ », подана на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань _____ за спеціальністю _____ є завершеною науковою працею, у якій розв'язано конкретне наукове завдання _____.

2. У наявних __ наукових публікаціях повністю відображені основні результати дисертації. Із вказаних публікацій здобувача __ стаття надрукована у періодичному науковому виданні іноземної держави, яке входить до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або ЄС, __ статті у наукових фахових виданнях України, __ статті у наукових фахових виданнях України, що включені до міжнародних

наукометричних баз, ___ праць у матеріалах міжнародних науково-практичних конференцій. Загальний обсяг публікацій складає ___ д.а., з яких особисто автору належить ___ д.а.

3. Дисертація відповідає вимогам (вказуються поточні вимоги щодо оформлення дисертації та порядку присудження ступеня доктора філософії).

4. З урахуванням наукової зрілості, професійних якостей П.І.Б. та виконання у повному обсягу наукової складової освітньо-наукової програми спеціальності _____ дисертація «_____» рекомендується для подання до розгляду на фаховому семінарі для надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

5. Рекомендувати в якості структурного підрозділу, де проводитиметься попередня експертиза дисертації, кафедру _____.

6. Рекомендувати наступний персональний склад ради:

голова ради - _____;

рецензент - _____

рецензент - _____

Завідувач кафедри

Секретар каф.

Додаток Г

Довідка
про результати перевірки на академічний плагіат рукопису дисертації
П.І.Б.

«_____»,
поданої для проведення попередньої експертизи та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації до
ЗВО Міністерства освіти і науки України
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю _____

На підставі заяви здобувача П.І.Б. щодо проведення попередньої експертизи дисертації текст рукопису дисертації перевірено за допомогою програмно-технічного засобу «eTXT Антиплагиат» на основі відкритих Інтернет-ресурсів (підстава - Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях та кваліфікаційних роботах працівників і здобувачів вищої освіти Одеської національної академії зв'язку ім. О.С. Попова). Перевірку, результати якої зафіксовано у електронному звіті від «__»_____ 20__ р., здійснила *П.І.Б. особи, що забезпечує діяльність спеціалізованих вчених рад.*

У процесі перевірки встановлено відповідність електронного варіанту дисертації, наданого здобувачем, паперовому варіанту тексту рукопису дисертації. На підставі опрацювання джерел, доступних у Інтернет-мережі, з деяким ступенем подібності виявлено _____ документів.

Оригінальний звіт у електронній формі передано рецензентам, затвердженим Вченою радою ОНАЗ ім. О.С. Попова (протокол № __ від «__»_____ 20__ р.), яким Вчена рада доручила подати висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Аналіз тексту дисертації встановив, що текстових співпадінь, зазначених у наданому електронному звіті, частка подібностей з текстами опублікованих (доступних у Інтернет-мережі) праць інших авторів та подібностей з текстами нормативних та/або нормативно-правових актів становить _____%, на які у тексті рукопису дисертації є відповідні посилання.

Інші факти текстових запозичень, встановлені у процесі перевірки, відсутні.

Висновок: У результаті перевірки дисертації П.І.Б. на тему: «_____» академічного плагіату не виявлено, оскільки підсумкова оригінальність тексту дисертації становить _____%, а на наявні цитування наведені відповідні посилання.

Рецензент:

П.І.Б.

Рецензент:

П.І.Б.

Особа, що забезпечує діяльність
спеціалізованих вчених рад

П.І.Б.

Додаток Д

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації П.І.Б. на тему:**

« _____ »,

**поданої на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю _____**

**(витяг з протоколу № ____ фахового семінару, проведеного на кафедрі
_____ ДУІТЗ «__» _____ 20__ р.)**

Присутні:

Члени кафедри, яка призначена в якості структурного підрозділу, де проводиться експертиза дисертації:

Члени інших кафедр, які присутні на семінарі:

З присутніх – __ доктори наук та __ кандидатів наук – фахівців за профілем поданої на розгляд дисертації.

Голова засідання – доктор наук за профілем поданої на розгляд дисертації (завідуючий кафедри або інші особа).

1. Порядок денний:

Проведення попередньої експертизи дисертації П.І.Б. на тему: « _____ », поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю _____.

Рецензенти:

1. П.І.Б., науковий ступень, вчене звання, посада.
2. П.І.Б., науковий ступень, вчене звання, посада.

Рецензенти призначені на засіданні Вченої ради ДУІТЗ (протокол № __ від «__» _____ 20__ р.).

1.1. Слухали:

Доповідь здобувача.

Дисертаційне дослідження П.І.Б. виконано на кафедрі _____ під керівництвом наукового керівника _____. Тема дослідження затверджена на засіданні _____ (протокол № __ від «__» _____ 20__ р.).

Доповідач обґрунтував вибір теми дисертаційного дослідження, визначив мету, завдання, методологію, охарактеризував об'єкт та предмет дослідження, виклав основні наукові положення та висновки, що виносяться на захист, вказав науково-практичну значущість роботи.

Далі – короткий опис основних положень та наукових здобутків дисертації.

Структура та обсяг дисертації зумовлені метою та логікою дослідження та складаються з анотації державною та англійською мовами, вступу, трьох розділів, які об'єднують дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

1.2. По завершенню доповіді присутніми були поставлені наступні запитання:

Короткий опис питань та відповідей здобувача.

1.3. Виступ наукового керівника

Короткий опис висновку керівника.

1.4. Виступи рецензентів дисертаційної роботи:

Короткий опис виступів рецензентів.

1.5. В обговоренні дослідження взяли участь:

Короткий опис виступів присутніх.

2. Ухвалили:

Затвердити наступний текст висновку фахового семінару про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації П.І.Б. тему: «_____», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань _____ за спеціальністю _____.

2.1. Актуальність теми.**2.2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.****2.3. Мета і завдання дослідження.**

Об'єктом дослідження х.

Предметом дослідження.

Методи дослідження.

Теоретична основа дослідження.

2.4. Наукова новизна отриманих результатів.**2.5 Практичне значення отриманих результатів****2.6. Особистий внесок здобувача.****2.7. Апробація матеріалів дисертації.****2.8. Висновок щодо повноти опублікованих результатів дисертаційної роботи.****СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ**

У періодичних наукових виданнях іноземних держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або ЄС:

У наукових фахових виданнях України:

У наукових фахових періодичних виданнях України, які включено до міжнародних наукометричних баз (Index Copernicus)

Інші наукові періодичні видання України

Публікації за матеріалами наукових конференцій

2.9. Мова і стиль дисертації

2.10. Рівень наукової кваліфікації здобувача

Здобувач набув теоретичні знання, уміння, навички та відповідні компетентності за ООП підготовки доктора філософії, що підтверджено академічною довідкою № _____ «Про виконання освітньо-наукової програми» за індивідуальним навчальним планом, затвердженим Науково-технічною радою Одеської національної академії зв'язку ім. О.С. Попова (протокол № ___ від «__» _____ 20__ р.).

2.11. Рекомендації щодо захисту в спеціалізованій вченій раді

Вважати, що дисертаційна робота П.І.Б. на тему «_____» має наукову новизну, теоретичне та практичне значення. За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація П.І.Б. відповідає спеціальності _____ та вимогам (назва діючого документу щодо присудження ступеня доктора філософії).

Наукові публікації здобувача повністю відображають основні результати дисертації та відповідають вимогам (назва діючого документу щодо присудження ступеня доктора філософії), а саме:

Дисертація П.І.Б. не містить текстових запозичень, використаних ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело, відтак, академічного плагіату не виявлено.

З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей П.І.Б. дисертація «_____» рекомендується до захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю _____ у спеціалізованій вченій раді.

Рекомендувати призначити опонентами таких науковців:

П.І.Б., науковий ступень, вчене звання, повна назва ЗВО, посада.

П.І.Б., науковий ступень, вчене звання, повна назва ЗВО, посада.

«ЗА»	— _____
«ПРОТИ»	— _____
Утрималися	— _____

Рішення прийнято (одноголосно, більшістю голосів, відхилено).

Головуючий на засіданні

Рецензент:

Рецензент:

Додаток Е

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ДУІТЗ

П.І.Б.

«_____» _____ 20__ р

ВИСНОВОК**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації П.І.Б.****«_____»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю _____**

Рецензенти у складі _____ рішенням Вченої ради (протокол № __ від «__» _____ 20__ р.) призначені для проведення попередньої експертизи дисертації «_____», виконаної аспірантом кафедри _____ П.І.Б. на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності _____. На основі вивчення дисертації та наукових праць П.І.Б. та за результатами фахового семінару, який проведено на кафедрі _____ (протокол № __ від «__» _____ 20__ р.), рецензенти дійшли до висновку про таке:

- 1. Актуальність теми.**
- 2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.**
- 3. Мета і завдання дослідження.**
- 4. Наукова новизна отриманих результатів.**
- 5. Практичне значення отриманих результатів.**
- 6. Особистий внесок здобувача.**
- 7. Апробація матеріалів дисертації.**
- 8. Висновок щодо повноти опублікованих результатів дисертаційної роботи.**

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

У періодичних наукових виданнях іноземних держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або ЄС:

У наукових фахових виданнях України:

У наукових фахових періодичних виданнях України, які включено до міжнародних наукометричних баз (Index Copernicus)

Інші наукові періодичні видання України

Публікації за матеріалами наукових конференцій

- 9. Мова і стиль дисертації**

10. Рівень наукової кваліфікації здобувача

11. Рекомендації щодо захисту в спеціалізованій вченій раді

Вважати, що дисертаційна робота П.І.Б. на тему «_____» має наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація П.І.Б. відповідає спеціальності _____ та вимогам (назва діючого документу щодо присудження ступеня доктора філософії).

Дисертація П.І.Б. не містить текстових запозичень, використаних ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело, відтак, академічного плагіату не виявлено.

Наукові публікації здобувача повністю відображають основні результати дисертації та відповідають вимогам (назва діючого документу щодо присудження ступеня доктора філософії), а саме:.....П.І.Б. дисертація «_____» рекомендується до захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю _____ у спеціалізованій вченій раді.

Рекомендувати призначити опонентами таких науковців:

П.І.Б., науковий ступень, вчене звання, повна назва ЗВО, посада.

П.І.Б., науковий ступень, вчене звання, повна назва ЗВО, посада.

Рецензент:

П.І.Б.

Рецензент:

П.І.Б.

Додаток Ж

Бланк установи

№ _____
 На № _____ від _____

Директорові департаменту атестації
 кадрів вищої кваліфікації
 Міністерства освіти і науки України

_____ пр. Перемоги 10,
 01135, м. Київ

Про утворення в ЗВО
 спеціалізованої вченої ради з правом прийняття до розгляду
 та проведення захисту дисертації аспіранта
 четвертого року навчання, який здобуває ступінь
 доктора філософії П.І.Б.
 за спеціальністю _____,
 (галузь знань _____)

КЛОПОТАННЯ

ЗВО клопоче щодо утворення спеціалізованої вченої ради для прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації «_____» аспіранта четвертого року навчання П.І.Б., який здобуває науковий ступінь доктора філософії за _____ (галузь знань _____).

Упродовж 20__-20__ рр. П.І.Б. виконав освітньо-наукову програму (Академічна довідка № __) за темою дисертації опублікував __ наукових публікацій; отримав позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (протокол № __ фахового семінару кафедри _____ від «__» _____ 20__ року), позитивний висновок наукового керівника _____ та позитивний висновок рецензентів, призначених Вченою радою ЗВО (протокол № __ від «__» _____ 20__ р.).

Праці аспіранта четвертого року навчання П.І.Б. відповідають *чинне положення про присудження ступеня доктора філософії*.

Пропоновані голова та члени разової спеціалізованої вченої ради відповідають вимогам абзаців 2,3,5,6,7 п. 6 Порядку, а їхні праці – абзацу 4 п.6 Порядку.

ЗВО гарантує забезпечення необхідних умов для функціонування спеціалізованої вченої ради з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації аспіранта четвертого року навчання П.І.Б., який здобуває науковий ступінь доктора філософії з галузі знань _____ та спеціальності _____.

Додатки:

- відомості про персональний склад ради;
- копії дипломів про наукові ступені та атестатів про вчене звання голови ради, членів ради та опонентів.

З повагою,
 ректор

П.І.Б.

ДОДАТОК 3

ДОВГИЙ ВАРІАНТ ПОВІДОМЛЕННЯ

Бланк установи

№ _____
 На № _____ від _____

Міністерство освіти і науки України
 Департамент атестації кадрів вищої кваліфікації

**Повідомлення
 про прийняття дисертації до розгляду**

Прізвище, ім'я та по батькові здобувача ступеня доктора філософії –
 Посада здобувача і повна назва установи, де він працює –
 Тема дисертації та дата її затвердження –
 Код та назва спеціальності –
 Шифр та назва галузі знань –
 Шифр спеціалізованої ради –
 Найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування,
 адреса, номер телефону контактної особи –
 Науковий керівник (и) –
 Завершення виконання освітньо-наукової програми: «_» __ 20__ року
 Висновок наукового керівника (-ів) підготовлений: «_» __ 20__ року
 Фаховий семінар проведений: «_» __ 20__ року, кафедра _____
 Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
 результатів дисертації підготовлений: «_» __ 20__ року
 Документи подані здобувачем до ради: «_» __ 20__ року
 Інформація про прийняття дисертації до розгляду та анотація дисертації
 розміщена на офіційному веб-сайті ЗВО (наукової установи): «_» __ 20__ року
 Вимоги пунктів 9-18 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня
 доктора філософії дотримано.
 Захист дисертації планується: «_» __ 20__ року о __. __ в ауд. __, адреса

Голова

спеціалізованої вченої ради *шифр* _____

П.І.Б. _____

КОРОТКИЙ ВАРІАНТ ПОВІДОМЛЕННЯ

05 Соціальні та поведінкові науки				
П.І.Б.,	тимчасово	не	працює,	тема дисертації:
«_____», (051 Економіка). Спеціалізована				
вчена рада ДФ 41.816.001 Одеська національна академія зв'язку ім. О. С. Попова (м. Одеса, вул. Кузнечна, 1, ☎ (048) 705-03-33). Науковий керівник:				
П.І.Б., доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки підприємства та корпоративного управління Одеської національної академії зв'язку ім. О. С. Попова				

ДОДАТОК І

Проект**Рішення спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії**

Спеціалізована вчена рада ___ шифр ___ ЗВО, Міністерства освіти і науки України, місто Одеса прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії галузі знань _____ на підставі прилюдного захисту дисертації «_____» за спеціальністю _____ «дата» місяць 20__ року.

П.І.Б. (повністю) _____ року народження, громадянин _____, освіта вища: закінчив у _____ році ЗВО за спеціальністю «_____», отримав кваліфікацію _____.

Працює _____.

Дисертацію виконано в _____, Міністерства освіти і науки України, місто Одеса.

Науковий керівник _____ П.І.Б. _____, _____ науковий ступінь, вчене звання _____, _____ заклад, посада _____.

Здобувач має ___ наукових публікацій за темою дисертації, з них ___ стаття у періодичних наукових виданнях інших держав, ___ статей у наукових фахових виданнях України. До основних віднесено (3 статті, що відбивають основні наукові здобутки):

- 1.
- 2.
- 3.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці.

Результати таємного голосування

«За» _____ членів ради,
«Проти» _____ членів ради,
недійсних бюлетенів _____

На підставі результатів таємного голосування спеціалізована вчена рада присуджує П.І.Б. ступінь доктора філософії з галузі знань _____ за спеціальністю _____.

Голова спеціалізованої вченої ради

П.І.Б.

Члени спеціалізованої вченої ради:

Рецензент

П.І.Б.

Рецензент

П.І.Б.

Опонент

П.І.Б.

Опонент

П.І.Б.

Перелік нормативно-правових актів, що регулюють процедуру захисту дисертації на здобуття ступеню доктора філософії

1. Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 5 вересня 2017 року зі змінами.
2. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 1 липня 2014 року зі змінами.
3. Порядок присудження наукових ступенів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567
4. Порядок проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 06 березня 2019 р.
5. Закон України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо присудження наукових ступенів» № 1369-IX від 30.03.2021 р.
6. Інші правові акти, постанови та зміни до існуючих нормативно-правових актів.

**ВАСИЛЬ МИКОЛАЙОВИЧ ОРЛОВ
ОЛЕНА АЛЬБЕРТІВНА КНЯЗЄВА
ГАЛИНА АРТУРІВНА ОТЛИВАНСЬКА**

**Основні положення та процедури щодо підготовки та проведення захисту
дисертації на здобуття ступеню доктора філософії: рекомендації для
здобувачів наукових ступенів**

Надруковано з готового оригінал-макету

Підписано до друку _____ р.

Здано в набір _____ р.

Обсяг 2,4 друк. аркуш.

Формат 64x90/16. Зам. № _____ . Тираж 50 прим.

Віддруковано на видавничому устаткуванні фірми RISO
у друкарні редакційно-видавничого центру ОНАЗ ім. О.С. Попова
Одеса, 65023, вул. Старопортофранківська, 61.
Тел.: (048) 705-04-94